

[Niels Ravn.]

Den højtærede landbrugsminister har som tidligere landbrugsministre, når denne lov skulle forlænges, argumenteret med, at den har virket tilfredsstillende, og at der ikke har været klaget over den; det er for så vidt rigtigt, da den faktisk ikke har været brugt. Den samme argumentation brugte den tidligere landbrugsminister, det nuværende ærede medlem hr. Skytte, hver gang, vi skulle forlænge loven. Det bemærkelsesværdige er jo, at i de 7 år og 4 måneder, det ærede medlem hr. Skytte var landbrugsminister, benyttede han ikke lovens bemyndigelsesbestemmelse én eneste gang. Hertil kan man måske sige: ja men når den ikke benyttes, er det så værd at lave så megen blæst om den? Ja, det er det, for det konservative folkeparti er principielt imod, at den slags bemyndigelser findes rundt omkring i vore love og da først og fremmest, når de findes på steder, hvor de ikke hører hjemme. Vi mener, at vi kun bør have sådanne bestemmelser i ekstraordinære situationer. Vi erkender, at landbruget har ekstraordinære afsætningsforhold i øjeblikket, derfor har vi støttet loven om afsætning af danske landbrugsvarer, og vi ønsker bemyndigelserne samlet i denne lov og ikke drysset rundt i forskellige andre love. Ministeren har bemærket, at han ønsker bemyndigelsen i en lov, der ikke er tidsbegrænset; derfor kan han ikke benytte loven om afsætning af danske landbrugsvarer. Jeg forstår ikke denne argumentation, idet det, vi nu behandler, netop er en ny tidsbegrænsning af loven, idet forslaget går ud på at forlænge den til og med finansåret 1967-68.

Man vil forstå, at det konservative folkeparti nu som før ikke vil kunne medvirke til denne lovgivning og altså heller ikke til dens midlertidige forlængelse. Vi erkender, at der i den findes vigtige bestemmelser med hensyn til eksportvarernes kvalitet; disse bestemmelser mener vi er nødvendige, og under henvisning hertil vil det konservative folkeparti, når lovforslaget til sin tid kommer til tredje behandling, undlade at stemme.

Bækgaard: Som jeg sagde ved første behandling af lovforslaget, kan vi ikke stemme for det, fordi vi er imod den bemyndigelse, § 3 giver udtryk for. Vi vil ligesom sidste

gang loven var til behandling, i 1962, stemme imod ved tredje behandling.

Landbrugsministeren (Chr. Thomsen): Jeg takker de ærede ordførere for de partier, der anbefaler lovforslaget til vedtagelse.

Til den konservative ordfører, det ærede medlem hr. Niels Ravn, vil jeg sige ganske kort, at § 3 har vi jo diskuteret før. § 3 tager kun hensyn til et ganske bestemt område, og det er gået udmærket; der har ingen kritik været, det er rigtigt, og afsætningsloven, som man nu henviser til, idet man mener, bemyndigelsen bør føres over i den, har jo egentlig et andet sigte. Erhvervet som helhed mener, det er rigtigt, at man bibeholder § 3 i denne lov, og det er jeg enig med erhvervet i.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om forhandling, udførsel og indførsel af cæg og cægprodukter m. m.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 13) findes i tidenden sp. 739, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 223).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Chr. Rasmussen: Udvalget har afholdt 4 møder og har haft 2 samråd med landbrugsministeren.

Det, der har været forhandlet og drøftet i udvalget, har ikke i egentlig forstand været det foreliggende lovforslag. Man har mere i

[Chr. Rasmussen.]

almindelighed drøftet hele omsætnings-spørgsmålet og hele æghandelen.

Alle medlemmer af udvalget er klar over, at en vis promille af de æg, der kommer ud i handelen, er mindre gode, men hvad årsagerne hertil er, er det noget vanskeligt at finde frem til. Der kan være mange. Der kan være nogle producenter, som endnu bruger den gamle metode af vaske æggene, hvilket enhver ved de ikke har særlig godt af, når de skal holde sig et stykke tid. Der er andre, som mener — jeg er også af den opfattelse — at en del af de æg, der kommer i handelen, er for gamle, før de når frem til pakkerierne. Vi har en del småproducenter rundt omkring i landet, som stadig væk sælger deres æg til den lokale købmand, som derefter har dem stående nogle dage, indtil pakkeriets æg-samler kommer og henter dem, hvorefter de går til pakkerierne og derefter ud i detailhandelen. Det er givet, at disse æg i visse tilfælde kan nå at blive temmelig gamle.

Udvalget har også drøftet spørgsmålet, om detailhandelen i virkeligheden har gjort nok for at oplyse kunderne om, hvilket kodemærke der er gældende i de enkelte uger. Det er ikke alle steder, man har skiltet tilstrækkeligt med det. Men landbrugsministeriet har givet tilsagn om at ville indskærpe dette så godt som det overhovedet er muligt.

Et stort flertal inden for udvalget er imidlertid af den opfattelse, at denne lov er nødvendig, når man skal have en ordening på hjemmemarkedspriserne, hvad æghandelen angår. Det gælder socialdemokratiet, venstre og det radikale venstre, der indstiller lovforslaget til vedtagelse i den skikkelse, hvori det er fremsat. De konservative kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse. Socialistisk folkeparti har blankt erkendt, at den ændring, der findes i dette forslag i forhold til gældende lov, er en forbedring, men da man er modstander af loven som helhed, har man foretrukket at motivere sin stilling her i salen.

Jeg skal altså på udvalgsflertallets vegne anbefale vedtagelse af lovforslaget i den foreliggende skikkelse.

Niels Ravn: I modsætning til det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen har det konser-

vative folkeparti den opfattelse, at landbrugets hjemmemarkedsordninger på en bedre og mere rimelig måde kunne administreres uden denne lovgivning, og vi kan altså fortsat ikke være enige med flertallet.

Det er jo kun en ændring af den oprindelige lov, vi her har til behandling, og derfor skal jeg ikke genoptage den principielle debat, vi havde dengang, men kun understrege, at de bange anelser, vi da havde med hensyn til prisudviklingen og kvaliteten af æggene på hjemmemarkedet, så vidt vi kan skønne, stort set er blevet bekræftet.

Det drejer sig imidlertid denne gang om en ændring, hvorved man vil udvide kontrollen, idet man mener, at de kontrolbestemmelser, der var i den oprindelige lov, ikke er fuldt dækkende. Jeg skal ikke blande mig i diskussionen herom. Det har altså vist sig, at man må have mere kontrol. Det er kontrollen, der har rejst ønsket; de erhverv, som skal kontrolleres, har en anden opfattelse.

Som sagt har det konservative folkeparti ikke medvirket til lovens gennemførelse, da vi fik den. Vi mener, at de partier, der har ansvaret for loven, også må have eneansvar for den skærpelse af kontrollen, som denne lovgivning åbenbart efter visses opfattelse har gjort nødvendig, og derfor overlader vi det til disse partier at gennemføre den foreslåede ændring. Vi vil undlade at stemme.

Erik Østergaard: Ved første behandling af dette lovforslag fremførte jeg på mit partis vegne visse indvendinger imod den nugældende ordning af ægsalget her i landet, og jeg skal ikke nu ved anden behandling gen tage det tidligere fremførte.

Der er fra De samvirkende Købmandsforeninger rejst væsentlige anker mod denne ordning, der vel nok har begunstiget et meget lille tal af autorisationshavere, men har medført, at et forholdsvis stort kontroladministrationsapparat på dette område er nødvendigt. Dette giver på omsætningen af æg stærkt øgede omkostninger, som forbrugerne kommer til at betale. Endvidere bevirker den nugældende ordning, at forbrugerne praktisk talt aldrig får helt friske æg — i den betydning, at de kun er få dage gamle — og det er utilfredsstillende.

Som jeg tidligere har fremført, ønsker jeg

[Erik Østergaard.]

og mit parti friere former for handel med og omsætning af æg, og vi kan derfor ikke stemme for lovforslaget.

Jens Chr. Christensen: Mon ikke samtlige partier i folketinget er enige om, at det er nødvendigt at sikre ægproducenterne i Danmark en rimelig pris for den vare, de afsætter på hjemmemarkedet? Det er i hvert fald kommet klart til udtryk i de udtalelser, der er fremsat, og derfor vil jeg gerne stille det ærede medlem hr. Niels Ravn det direkte spørgsmål: på hvilken måde vil det ærede medlem sikre, at danske ægproducenter for den vare, de afsætter på hjemmemarkedet, kan få en rimelig pris?

Kirkegaard: Da landbrugsministeren fremsatte forslaget om ændring af ægloven, gav ministeren udtryk for, at bestemmelserne vedrørende forhandling og udførsel af æg stort set har virket tilfredsstillende, og fra udvalgets side er der da heller ikke efter en ret grundig gennemgang af lovforslaget stillet ændringsforslag. Når ingen har stillet ændringsforslag og ej heller stillet forslag om ophævelse af loven, mener jeg, at det er ved at være på tide, at vi indstiller kritikken mod lovens bestemmelser. Jeg tror, det er nødvendigt, at vi erkender, at æg — i hvert fald den spiselige del af et æg — jo fra naturens hånd er emballeret så godt, at man ikke umiddelbart kan se, om et æg er af god eller ringe kvalitet eller måske helt fordærvet; det kan man kun konstatere, når man har særlige hjælpemidler. Nu ved vi alle, at vor ægproduktion foregår under forskellige vilkår — dels under gode forhold, som giver næsten udelukkende førsteklasses æg, men dels er der også produktionssteder, hvor der er visse mangler. Når det er tilfældet, mener jeg, at vi først og fremmest af hensyn til vor eksport må have en ret streng kvalitetskontrol, og der er vistnok almindelig enighed om, at en sådan kvalitetskontrol kun kan gennemføres effektivt på de autoriserede ægpakkerier.

Når udvalget ikke er i stand til at stille forslag om foranstaltninger, som kan tænkes at forbedre æggenes eksportkvalitet, må jeg altså være af den opfattelse, at det er i ægproducenternes og dermed i landets interesse, at vi indstiller vor kritik med

hensyn til kvaliteten af de æg, som sælges på hjemmemarkedet. Vi skal holde op med at fremsætte den påstand, at de er for gamle, at de ikke er friske. Sådanne påstande er efter min opfattelse til skade for vor eksport. Vi ved alle, at hvis der er en påviselig forskel i kvaliteten af de æg, der tilgår hjemmemarkedet, og kvaliteten af dem, vi sælger til eksport, så er det dem, der tilgår hjemmemarkedet, der er de bedste. Derfor tror jeg, vi gør enorm skade for vor eksport, når vi påberåber os de fejl, æggene har. Det kan jo ikke undgås, at de æg, der sælges på eksportmarkedet, er lidt ældre end dem, der sælges på hjemmemarkedet, i hvert fald lidt ældre, før de bliver spist, idet der selvfølgelig går nogle dage, fra de forlader dansk havn, til de kommer til kundens bord i det fremmede land. Når vi ikke er i stand til at lave en anden æglov, beder jeg om, at vi i ægproducenternes interesse holder op med at fortælle, at de æg, vi spiser på hjemmemarkedet, ikke er friske. Efter min opfattelse passer det ikke.

Landbrugsministeren (Chr. Thomsen): Jeg takker udvalget for grundig behandling af lovforslaget.

Jeg har lige et par enkelte bemærkninger til de konservatives ordfører, det ærede medlem hr. Niels Ravn, i forbindelse med udtalelsen om, at der skulle være en faldende kvalitet for æggene på hjemmemarkedet. Så vidt det kan kontrolleres, er omsætningshastigheden for salget af æg stigende, hvad jeg tror at hjemmemarkedsordningen har bidraget til, og det lovforslag, der nu har været til behandling i et udvalg, tager da også sigte på at forbedre kvaliteten på hjemmemarkedet.

Niels Ravn: Stillet over for det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensens direkte spørgsmål, hvorledes jeg kunne tænke mig at klare hjemmemarkedsordningen, således at producenterne får en rimelig pris på hjemmemarkedet, vil jeg sige, at det er meget let at besvare; og dermed får det ærede medlem hr. Kirkegaard vel også svar på noget af det, han fremførte.

Vi havde, inden vi fik denne lov i efteråret 1962, en bekendtgørelse udstedt i september af den daværende landbrugsmini-

[Niels Ravn.]

ster; vi levede under den i nogle måneder, og afgifterne blev opkrævet i henhold til denne bekendtgørelse. Det er muligt, at der var skønhedspletter i den — det diskuterede vi dengang, så jeg regnede ikke med, at vi skulle have en principiel diskussion om spørgsmålet nu — der var måske skønhedspletter i denne bekendtgørelse, men grundlaget for den var efter min mening fuldt ud tilfredsstillende, og det vil være muligt med udgangspunkt i de retningslinjer, som landbrugsministeren havde anlagt med denne bekendtgørelse, at tilgodese landbrugets hjemmemarkedshensyn. Det var den løsning, som det konservative folkeparti angav dengang, og den mener vi fortsat vil være den rigtige. Når jeg ikke nævnte det i dag, var det, fordi jeg regnede med, at det kun var en detalje, vi behandlede, kun en skærpet kontrolforanstaltning; derfor undlod jeg at komme ind på disse ting.

Men når jeg direkte bliver spurgt, så er det konservative folkepartis svar dette, at ad denne vej og på denne måde havde vi ønsket spørgsmålet løst, og det er min bestemte opfattelse, at landbruget ville være bedre tjent med at få sine hjemmemarkedsordninger ført igennem på denne måde; for vi ved alle, hvordan det er gået: salget direkte fra producent til forbruger — både når man direkte henter æggene og efter mange andre metoder, ægautomater og hvad ved jeg — betyder, at en større del af hjemmemarkedsafgifterne under denne ordning unddrages landbruget, end det ville have været tilfældet, hvis vi havde beholdt bekendtgørelsen af september 1962.

Jens Chr. Christensen: Det svar, som det ærede medlem hr. Niels Ravn nu gav om sine planer med henblik på at sikre en ordentlig pris på hjemmemarkedet for æg, var jo intet svar. Vi ved, at det er landbrugets organisationer, der har bedt om at få denne lov gennemført, og vi ved også, at når der er langt flere æg, end man

kan sælge til eksport, ville — dersom vi ikke havde hold i, hvorledes omsætningen foregår — alene 10 pct., som kunne sælges udenom, være i stand til at trykke priserne meget stærkt.

Vi havde altså ønsket at få loven gennemført, og i det par år, vi har haft den, har det vist sig, at medens det førhen var ca. 90 pct. af samtlige æg, der blev solgt på hjemmemarkedet, som gik over pakkerierne, er det nu så godt som 100 pct., og derfor skulle æggene i hvert fald efter min mening ikke blive dårligere ved den lov, vi nu arbejder under. Den giver sikkerhed for, at samtlige æg, der sælges på hjemmemarkedet, kan opnå en rimelig pris til producenterne. De eventuelle ændringer, der har været drøftet ved første behandling og i udvalget, ville efter min mening ikke tilgodese de ønsker, der er fremsat fra producenterens kreds.

Landbrugsministeren (*Chr. Thomsen*): Når det ærede medlem hr. Niels Ravn henviser til den gamle ordning og mener, at man bør gå tilbage til den, må jeg lige gøre opmærksom på, at den gamle ordning var helt uden kontrolmuligheder og besværlig at administrere, så der vil ikke være ret megen rimelighed i at gå tilbage til den.

(Kort bemærkning).

Niels Ravn: Til den højtærede landbrugsministers sidste bemærkning har jeg kun at sige, at hvis man ikke har tillid til den danske købmandsstand og den danske detailhandlerstand som bestående af ærlige og redelige handelsfolk, har den højtærede landbrugsminister ret i, at den gamle ordning var vanskelig at administrere. Men det konservative folkeparti har altså denne tillid.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om Statsbanepersonalets Sygekasse. (Om tilskud til speciallægehjælp).

(Lovforslaget (nr. 100) findes i tillæg A. sp. 1263, fremsættelsen i tidenden sp. 2500).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Peter Jørgensen: Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger til det foreliggende lovforslag, der jo kun tilsigter at stille Statsbanepersonalets Sygekasse lige med landets øvrige sygekasser, hvad angår statens tilskud til speciallægebehandling, der omfattes af en af socialministeriet godkendt overenskomst. Det er en forudsætning for ydelsen af hjælpen, at den i sygekasseloven foreskrevne indtægtsgrænse for A-medlemmer ikke overskrides. Jeg gør opmærksom på, at der ikke på nuværende tidspunkt foreligger en sådan overenskomst med socialministeriet, og der vil altså ikke for nærværende blive nogen udgift for statskassen. Når sagen bliver aktuel, vil den blive forelagt finansministeriet og folketingets finansudvalg til godkendelse.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til vedtagelse.

P. E. Eriksen: Da mit partis ordfører vedrørende sygeforsikringslovgivningen, det ærede medlem hr. Peter Larsen, er syg i dag, skal jeg fremsætte enkelte bemærkninger til dette lovforslag, der går ud på at ligestille Statsbanepersonalets Sygekasse med de anerkendte sygekassers afdeling A, hvad angår 50 pct.s tilskuddet til speciallægehjælp.

Specialbehandling og ambulante behandling kan jo på mange måder medvirke til at forebygge og hæmme sygdomme; der kan også være tale om hjælp til efterbehandling og om en aflastning af sygehuse ne derved, at patienter undgår indlæg-

gelse eller i hvert fald langvarigt sygehusophold. Sygehusvirksomhed må i høj grad bygges op om behandlingsafsnit og ambulatorievirksomhed, således at ordningen virker både forebyggende og behandlende. Det ser vi altså også i dette lovforslag.

Loven vil jo ikke straks give anledning til, at staten skal betale, idet der først skal overenskomster til mellem sygekasserne og speciallægerne. Det kunne dog være rimeligt allerede nu at spørge om, hvilken beløbsramme det kan komme til at dreje sig om. Kan den højtærede socialminister oplyse noget derom ud fra en beregning over de anerkendte sygekassers udgifter pr. medlem o. s. v.? Eventuelt kan spørgsmålet jo tages op i udvalget.

Lovforslaget er altså en naturlig konsekvens af de ændringer for de øvrige sygekasser, som vi tidligere har gennemført, og af ønsket om ligestilling på dette område. Ligestilling mellem de forskellige sygeforsikringsorganer må i det hele taget være grundlaget, også når det gælder f. eks. fortsættelsesygekasserne. De er efter loven fortsat et led i det almindelige sygeforsikringssystem, og der er ved de senere lovrevisioner skabt et grundlag for deres videreførelse på om ikke helt de samme så dog nogenlunde lige vilkår med sygekassernes B-afdeling. Derfor må den holdning, som socialministeren har indtaget over for de 16-åriges adgang til at blive medlemmer af fortsættelsesygekasserne, når deres forældre er medlemmer, i høj grad undre. Det drejer sig vel årlig om ca. 9.000 unge, af hvilke mange på grund af ministerens holdning tvinges til at søge anden læge end deres forældres. Det er svært at se nogen saglig begrundelse for, at der ikke her må gælde tilsvarende ret, som gjaldt forud for september 1963, og som fortsat gælder for børn af sygekassernes B-medlemmer. Mener den højtærede socialminister virkelig, at man skal bryde den fordragelighedens linje, der var lagt op til på dette område? Det er vel i og for sig ekstraordinært, at en minister griber direkte ind i en gruppe menneskers forhold uden forud at drøfte det med repræsentanter for denne gruppe, ja, har jeg forstået udviklingen ret, så endog uden nu halvandet år efter at have svaret på fortsættelsesygekassernes henvendelse fra oktober 1963 om spørgsmålet.